



 **DemenTalent**
Businesscase

september 2023

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en context	p.	3
2. Introductie DemenTalent	pp.	4-7
3. Uitgangspunten en aannames businesscase DemenTalent	pp.	8-9
4. Uitkomsten verwachte financiële impact DemenTalent	pp.	10-15
5. Aandachtspunten voor verdere opschaling van DemenTalent	p.	16

1. Aanleiding en context

- **DemenTalent** is in **2012** bedacht door mensen met dementie voor wie het reguliere aanbod van dagbesteding niet aansloot bij hun behoeften en wensen en als stigmatiserend werd ervaren. Vanuit de basisgedachte “**Kijk naar wat wij nog wel kunnen**, in plaats van onze beperkingen centraal te stellen”, is het initiatief DemenTalent ontwikkeld, waarbij **mensen met dementie actief zijn als vrijwilliger** op verschillende plekken in de samenleving¹
- Door het uitvoeren van vrijwilligerswerk kunnen mensen met dementie hun **potentie en talenten inzetten** ten behoeve van de samenleving. Hierdoor worden gevoelens van **autonomie en eigenwaarde** behouden en gestimuleerd: mensen met dementie kunnen de mogelijkheden die zij nog hebben dankzij DemenTalent zo goed mogelijk benutten
- De **afgelopen 10 jaar** hebben in totaal **ca. 1.000 mensen met dementie** deelgenomen aan DemenTalent-projecten in diverse gemeenten in Nederland. Uit onderzoek in de periode 2015-2019 onder leiding van Prof.dr. R.M. Dröes² blijkt dat mensen met dementie door deelname aan DemenTalent **minder last hebben van neuropsychiatrische symptomen** (o.a. angst, apathie, depressie en agitatie) en **mantelzorgers zich meer competent en minder emotioneel belast** voelen
- In de **Nationale Dementiestrategie 2021-2030**³ is het realiseren van **betekenisvolle daginvulling** voor mensen met dementie een belangrijke pijler. DemenTalent is in deze strategie opgenomen als **goed praktijkvoorbeeld** om mensen met dementie op een waardige manier te kunnen laten deelnemen aan de samenleving
- De **ambitie van DemenTalent** is om in **2030** in totaal **50.000 mensen met dementie** in te zetten als vrijwilliger. In de praktijk blijkt echter dat het gebruik van de interventie achterblijft bij de ambitie. Om deze reden heeft het Ministerie van VWS op 25 april 2023 opdracht gegeven om **een businesscase DemenTalent** op te stellen
- Het doel van deze opdracht is om een heldere en goed onderbouwde businesscase DemenTalent vorm te geven, waarmee de dialoog met **(potentiële) financiers** zoals gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren over verbreding van het initiatief kan worden gevoerd. Om deze reden focust de businesscase zich op de **(mogelijke) positieve financiële impact** van DemenTalent vanuit het perspectief van **gemeenten (Wmo), zorgverzekeraars (Zvw) en zorgkantoren (Wlz)**. Aanvullend wordt ook in beeld gebracht welke (mogelijke) positieve bijdrage de implementatie van DemenTalent kan leveren aan de **maatschappij**
- Het huidige document omvat deze businesscase³, waarin op basis van **deskresearch** en **gesprekken** met projectleiders van DemenTalent-projecten, inhoudelijke experts en wetenschappers op het vlak van innovatie en psychosociale ondersteuning in de dementiezorg en betrokkenen vanuit de verschillende domeinen (Wmo, Zvw en Wlz), de **potentiële financiële impact van DemenTalent** inzichtelijk is gemaakt⁴ in samenwerking met VWS en initiatiefnemers van DemenTalent

Door mensen met dementie een betekenisvolle rol in de samenleving te geven wordt hun eigenwaarde versterkt

Een grote groep mensen met dementie ervaart dat het huidige aanbod van dagbesteding niet aansluit op hun wensen/behoefte en bovendien stigmatiserend is ...

Muziek maken, musea bezoeken of de natuur in: Rob (59) heeft dementie en zoekt met lotgenoten naar zinvolle dagbesteding

TV Een Vandaag

'Zinvolle dagactiviteiten voor mensen met dementie: naar een aanbod dat voldoet aan ieders behoefte'



'Niet iedereen vindt reguliere dagbesteding leuk'

ZORG +
WELZIJN

... doordat DemenTalent uitgaat van talenten en vaardigheden van mensen met dementie, wordt het gevoel van eigenwaarde van mensen met dementie versterkt

Na diagnose dementie: blij actief, vrijwilligerswerk heeft positief effect

nieuwsuur

Project DemenTalent in Ooststellingwerf: 'Vroeger vond ik alles eng en nu kan het me niets meer schelen'

Nieuwe Ooststellingwerf

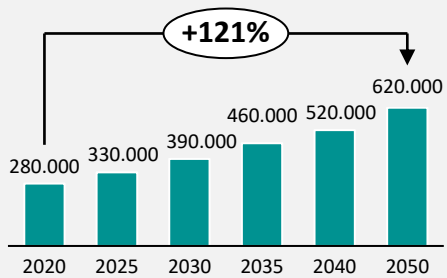
Mensen met dementie werken in theetuin aan hun zelfvertrouwen: 'We laten zien wat nog wél kan'

AD

Gezien de grote maatschappelijke uitdagingen, is het relevant te onderzoeken hoe DemenTalent hier positieve impact op kan maken

Het aantal mensen met dementie verdubbelt de komende jaren ...

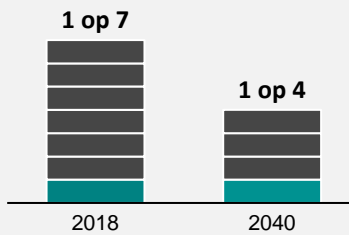
Aantal mensen met dementie¹



- Door de vergrijzing neemt het aantal mensen met dementie verder toe
- Naar verwachting is het aantal mensen met dementie meer dan verdubbeld in 2050 (+121%)^{1, 2}

... waardoor het aantal medewerkers dat werkzaam is in de zorg mee zal moeten groeien ...

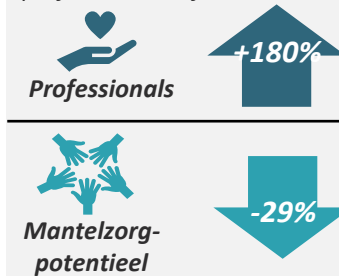
Aantal werkenden in & buiten de zorgsector³



- In 2040 moet 1 op de 4 werkenden in de zorg werken om aan de zorgvraag te kunnen voldoen³
- Gezien de tekorten in andere sectoren (o.a. onderwijs en defensie) is dit niet realistisch en haalbaar

... terwijl het arbeidsmarktpotentieel en mantelzorgpotentieel flink dalen

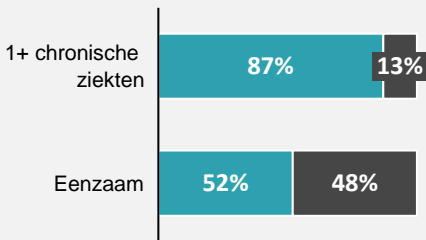
% benodigde toename professionals/afname OOSR⁴



- Benodigd personeel voor dementie-ondersteuning groeit gelijk met het aantal mensen met dementie, terwijl landelijk de beroepsbevolking krimpt en het mantelzorgpotentieel daalt
- Ook (zij-)instroom uit opleiding is beperkt, terwijl uitstroom zal toenemen door vergrijzing⁴

75-plussers ervaren vaker eenzaamheid en het merendeel heeft een complexe zorgvraag ...

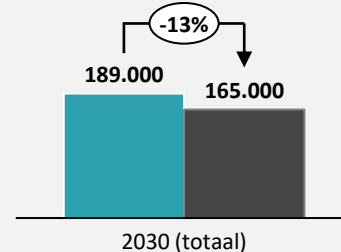
% 75-plussers met vs. zonder 1+ chronische ziekten en eenzaamheid^{5,6}



- 87% van de 75-plussers heeft 1+ chronische ziekten en eenzaamheid komt steeds vaker voor

... tegelijkertijd stijgt ook het aantal benodigde bedden voor verpleeghuiszorg door vergrijzing ...

Verhouding vraag/aanbod van verpleeghuisbedden⁷

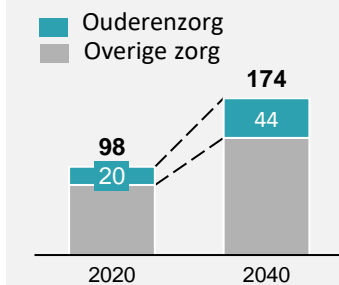


- In 2030 loopt het verwachte totale aanbod verpleeghuisbedden (VV4-10) ca. 13% achter op de vraag – dat is een tekort van ca. 24.000 verpleeghuisbedden

Vraag (blauw) Aanbod (grijs)

... door deze verschuivingen stijgen de uitgaven voor ouderenzorg (waaronder dementiezorg) fors

Zorguitgaven (miljarden)⁸



- Mogelijk verdubbelen de zorguitgaven tot 2040⁸
- Zorguitgaven per capita voor 85+ zijn fors en stijgen hard
- Deel hiervan betreft de uitgaven aan dementiezorg

DemenTalent heeft als doel om de talenten van mensen met dementie in te zetten door verschillende soorten vrijwilligerswerk

Soorten vrijwilligerswerk¹



1. Buiten actief/met handen actief

O.a. helpen met het onderhoud van een moestuin, sorteren van groente en fruit of assisteren bij een lokale voetbalclub. Zo zijn mensen met dementie binnen het DemenTalent-project in Apeldoorn aan de slag met het beheer van de natuur en gebouwen rondom Radio Kootwijk



2. Onderwijs/PR

O.a. lesgeven, leren van de Nederlandse taal en helpen met het uitsturen van nieuwsbrieven. Zo geeft iemand met dementie betrokken bij het DemenTalent-project in Rotterdam, die vroeger kok is geweest, kookles aan mannen uit de wijk



3. Dienstverlening

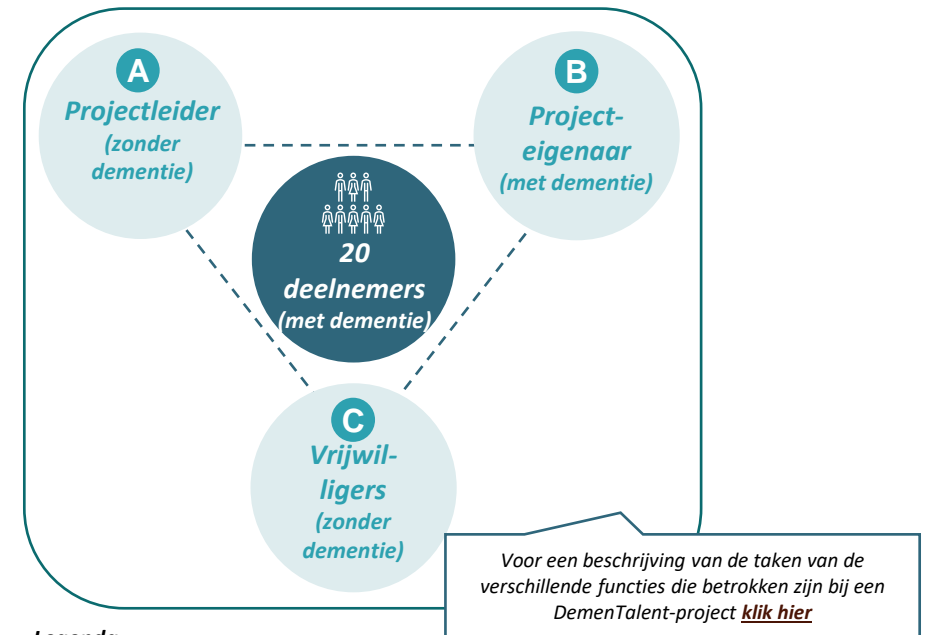
O.a. vervullen van een ambassadeursrol bij een DemenTalent-project, helpen in een tweedehands kledingzaak en ondersteunen in een kringloopwinkel. Zo schenken mensen met dementie betrokken bij het DemenTalent-project in Woudenberg koffie in een woon-/zorgboerderij



4. Kinderen

O.a. assisteren bij zwemlessen of op scholen en oppassen op een kinderdagverblijf – in aanvulling op regulier personeel. Zo zijn bij het DemenTalent-project in Woudenberg mensen met dementie actief als voorleesopa/-oma op lokale basisscholen

Organisatie DemenTalent-project²



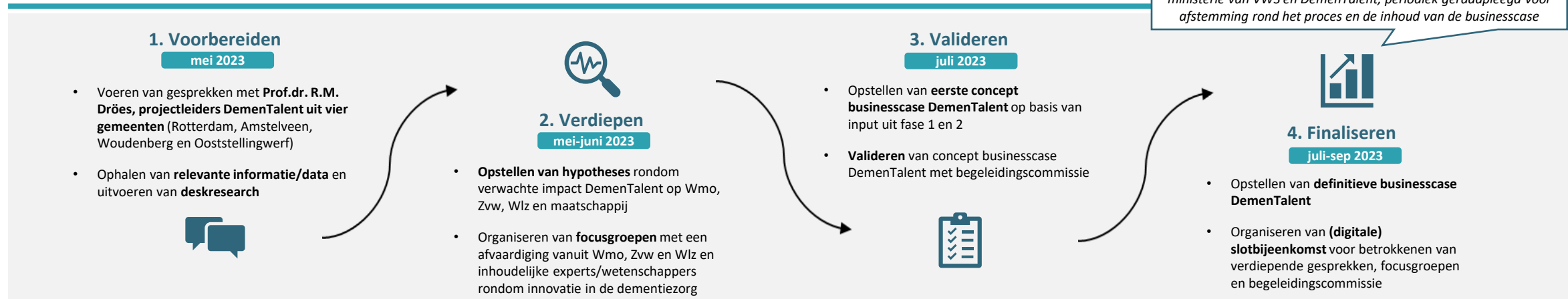
Legenda

- A** Dit betreft een betaalde kracht zonder dementie die 8 uur p/w organisatorische taken vervult
- B** Dit betreft een deelnemer met dementie die vrijwillig een rol als ambassadeur vervult
- C** Dit betreft de inzet van vrijwilligers zonder dementie die de uitvoering van vrijwilligerswerk begeleiden of een rol hebben als “talent-ontdekkers”

Doordat mensen met dementie dankzij DemenTalent **een actieve rol in de samenleving** krijgen draagt DemenTalent bij aan **het doorbreken van het stigma rondom dementie**. Daarnaast leveren zij door het doen van vrijwilligerswerk **een belangrijke meerwaarde voor de samenleving**

In de periode van mei-september 2023 is in vier fases gewerkt aan het opstellen van een businesscase voor DemenTalent

Toelichting aanpak



Toelichting op uitkomsten fase 1 en 2 (dilemma's)

Op basis van de uitkomsten uit fase 1 en 2 is geconstateerd dat de exacte impact van DemenTalent op zorg en ondersteuning vanuit de Wmo, Zvw en Wlz en op de maatschappij **nog beperkt te onderbouwen** is. Een aantal verklaringen hiervoor zijn dat:

1. De impact van **DemenTalent-projecten op zorg-/welzijnskosten niet systematisch is gemonitord**, waardoor op dit vlak nog geen concrete resultaten beschikbaar zijn en aannames gedaan moesten worden;
2. Het onderzoek van **Prof.dr. R.M. Dröes**¹ zich niet primair heeft gericht op het in beeld brengen van de impact van DemenTalent op zorg-/welzijnskosten, waardoor uitkomsten hiervan alleen op geaggregeerd niveau beschikbaar zijn en deze hierdoor niet 1-op-1 kunnen worden doorvertaald naar de businesscase voor DemenTalent;
3. Eenduidig (**wetenschappelijk**) **bewijs** rondom de financiële impact van vergelijkbare **interventies gericht op reablement ontbreekt** – reden hiervoor zijn o.a. grote variatie in populatie- en interventiekenmerken van reablement en de vaak sterk gepersonaliseerde aard van deze interventies², bovendien is de impact van reablement tot op heden hoofdzakelijk kwalitatief in kaart gebracht³;
4. Resultaten van vergelijkbare interventies gericht op een **integrale benadering voor mensen met dementie**, zoals **de landelijke Social Trials**⁴, **pilots rondom Domeinoverstijgend Samenwerken (DOS)**⁵ en **het zorgconcept VanThuisUit**⁶ zijn niet volledig door te vertalen naar DemenTalent, omdat de interventie DemenTalent zich niet primair richt op integratie met andere zorg-/ondersteuningsvormen.

Hierdoor is in de huidige businesscase zowel een **scenario 1 (uitgaande van voorlopige minimale verwachte impact)** als een **scenario 2 (uitgaande van voorlopige maximale verwachte impact)** opgesteld, waarin de potentiële impact van DemenTalent op zorg en ondersteuning vanuit de Wmo, Zvw en Wlz en op de maatschappij in kaart is gebracht op basis van aannames (zie pagina's 8-9)

1) Dröes RM, van Rijn A, Rus E, Dacier S, Meiland F. Utilization, effect, and benefit of the individualized Meeting Centers Support Program for people with dementia and caregivers. *Clin Interv Aging*. 2019 Aug 26;14:1527-1553; 2) Rooijackers, T. H. (2022). Supporting older adults to STAY ACTIVE AT HOME: process, effect and economic evaluation of a reablement training program for homecare staff; 3) Onderzoek door adviesbureau AEF "Een goede dag op eigen kracht" (2022) zie https://www.aef.nl/storage/files/Een-goede-dag-op-eigen-kracht_Reablement.pdf; 4) https://www.vgz-zorokantoren.nl/-/media/project/vgz-zorokantoren/zorgkantoren-nl/documenten-zorgaanbieders/contracteren/zorg-inkopen/inkoop-2024/r234364-202303-zk-factsheet-alzheimer_def.pdf?rev=36fc7eacea744edab7d9133ced987b11&hash=EF707C282E7E12D0DE68DB237BF3CB97; 5) Onderzoek door adviesbureau Significant naar pilots domeinoverstijgend samenwerken (DOS) zie <https://public.significant-groep.nl/storage/images/employees/domeinoverstijgend-samenwerken-in-de-praktijk-2.pdf>; 6) <https://tantelouise.nl/uploads/media/64f890a833c6c/tantelouise-en-cz-praktijkevaluatie-vanthuisuit-juli-2023.pdf>

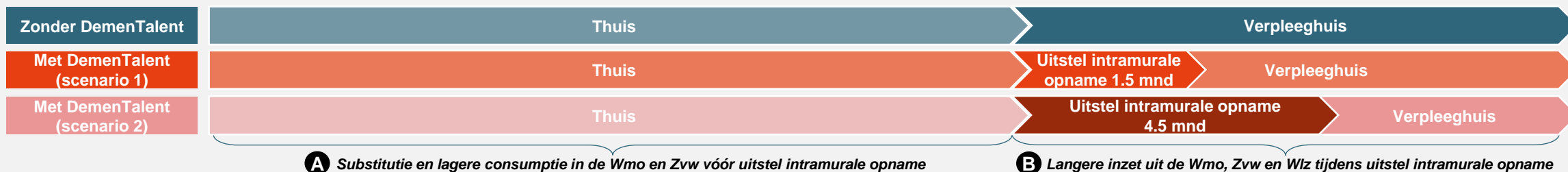
We sluiten de businesscase incl. uitgangspunten aannames aan op de ambitie en maximale projectcapaciteit van DemenTalent

Algemene uitgangspunten en aannames businesscase DemenTalent

In het licht van toenemende inzet van extramurale Wlz-zorg en ondersteuning (MPT/VPT) voor mensen met dementie, is het relevant om nader te verkennen hoe DemenTalent geïntegreerd kan worden met MPT en VPT

- De doelgroep van DemenTalent bestaat uit **thuiswonende mensen met dementie**¹ – het uitgangspunt in deze businesscase is dat deze doelgroep **zowel in de situatie zonder als met DemenTalent uitsluitend gebruik maakt van zorg en ondersteuning vanuit de Wmo en Zvw in de periode vóór uitstel intramurale opname**. Dit betekent dat deze doelgroep in de huidige businesscase **geen extramurale Wlz-kosten** maakt in de periode vóór uitstel intramurale opname. Tegelijkertijd is in de praktijk zichtbaar dat DemenTalent ook kan worden toegepast in de intramurale context (bijv. DemenTalent Woudenberg) of in de fase waarin mensen extramurale Wlz-zorg en ondersteuning thuis ontvangen. Algemeen uitgangspunt is dat mensen die meedoen aan de DemenTalent-projecten **niet langer leven**: DemenTalent is – evenals vergelijkbare interventies – tot op heden geen bewezen levenselixer
- In de businesscase wordt de door DemenTalent gestelde ambitie om in 2030 **50.000 mensen met dementie te ondersteunen met DemenTalent** als uitgangspunt gehanteerd, dit zou betekenen dat **13% van het totaal aantal mensen mdementie in Nederland (390.000)** in 2030 wordt ondersteund². In deze businesscase wordt de impact van DemenTalent in scenario 1 en scenario 2 zowel op **het ambitieniveau (50.000 deelnemers)** als op **individueel niveau (per persoon)** weergegeven
- Het uitgangspunt is dat aan ieder DemenTalent-project ca. **20 deelnemers** per jaar meedoen. Interventiekosten per project per jaar bedragen ca. €35k, per deelnemer komt dit neer op ca. €1,8k per jaar³. NB: in de praktijk blijkt dat op dit moment **gemiddeld ca. 10 deelnemers per project**⁴ deelnemen, in dit geval verdubbelen de interventiekosten. **Interventiekosten** zijn in deze businesscase als **losse post** meegenomen en niet geïntegreerd binnen de domeinen, omdat in de praktijk zal moeten worden bepaald door de financier(s) vanuit welk(e) domein(en) deze kosten moeten worden gefinancierd
- Deelnemers aan DemenTalent-projecten zijn gemiddeld voor **2 dagdelen á 4 uur per week (in totaal 8 uur)** actief met het uitvoeren van vrijwilligerswerk¹ – de activiteiten die zij verrichten zijn **onbetaald werk**, welke in de situatie zonder DemenTalent ook door vrijwilligers worden ingevuld
- Verwachting is dat DemenTalent leidt tot **drie typen potentiële effecten**:
 - A** **Substitutie en lagere consumptie in de Wmo en Zvw vóór uitstel intramurale opname**: Verwachting dat mensen met dementie door DemenTalent minder frequent en intensief gebruik maken van zowel dagbesteding en hulp bij huishouden (Wmo) als van wijkverpleging (incl. casemanagement) en huisartsenzorg (Zvw) – hier staat tegenover dat de aanname is dat 70% van de groep mensen waarbij uitstel opname plaatsvindt (zie toelichting B) gebruik blijft maken van zorg en ondersteuning in de Wmo en Zvw in de periode van langer thuis wonen
 - B** **Uitstel intramurale opname (Wlz)**: De verwachting is dat door DemenTalent ca. 1.5-4.5 maand uitstel van opname in het verpleeghuis plaatsvindt bij 20% van de deelnemers – in de periode van langer thuis wonen tijdens uitstel intramurale opname, is de aanname dat 30% van deze mensen gebruik maakt van zorg en ondersteuning vanuit de extramurale Wlz (MPT)
 - C** **Maatschappelijke impact door reductie van uitval en overbelasting van mantelzorgers**

Zie pagina 9 voor nadere toelichting van input, aannames en verwachte effecten per domein



1) O.b.v. uitkomsten van individuele gesprekken met projectleiders van DemenTalent-projecten uit de gemeenten Woudenberg, Rotterdam, Apeldoorn en Ooststellingwerf en beschikbare informatie rondom DemenTalent zie <https://dementalent.nl/project-starten/downloads>; 2) https://media.alzheimer-nederland.nl/s3fs-public/media/2023-01/documents/AN_Mensen%20met%20dementie%20per%20gemeente_10-2022.pdf?VersionId=U.oYywoz0Q5QcBmAYwS2EMt_y8CrT_3N; 3) <https://dementalent.nl/files/downloads/15538/Voorbeeld%20subsidie-aanvraag%20DemenTalent>; 4) O.b.v. individuele gesprekken met projectleiders van DemenTalent-projecten uit de regio's Woudenberg, Rotterdam en Apeldoorn en uitkomsten uit het onderzoek van Prof.dr. R.M. Dröes. naar Ontmoetingscentra 3.0

Om per domein de verwachte impact van DemenTalent inzichtelijk te maken, zijn op basis van bronnen aannames geformuleerd

	Aanvullende aannames DemenTalent per domein	Aanname scenario 1	Aanname scenario 2	Bronnen
Wmo	<ul style="list-style-type: none"> Aanname is dat 57%¹ van de mensen met dementie gebruik maakt van een vorm van ondersteuning uit de Wmo, van deze groep maakt 12% gebruik van dagbesteding (ca. 5.6 dagdelen per week²) en 33% maakt gebruik van hulp bij huishouden¹ Verwachting is dat mensen met dementie door DemenTalent minder frequent en minder intensief gebruik maken van zowel dagbesteding als hulp bij huishouden – op andere voorzieningen in de Wmo wordt geen impact verwacht Hierbij is de aanname dat 70% van de doelgroep langer gebruik maakt van de Wmo als gevolg van uitstel van intramurale opname door DemenTalent (zie ook aanname Wlz) 	<ul style="list-style-type: none"> Hulp bij huishouden: – 10% Dagbesteding: – 20% 	<ul style="list-style-type: none"> Hulp bij huishouden: – 15% Dagbesteding: – 40% 	<ul style="list-style-type: none"> Uitkomsten gesprekken met experts³ Onderzoek Rose-Marie Dröes et al.⁶
Zvw	<ul style="list-style-type: none"> Aanname is dat alle mensen met dementie jaarlijks een gemiddeld gebruik van zorg vanuit de Zvw hebben, waaronder MSZ, wijkverpleging, farmacie, GGZ, huisartsenzorg, hulpmiddelen, eerstelijnsverblijf, paramedie en Zvw-overig⁴ Verwachting is dat mensen met dementie door DemenTalent minder frequent en minder intensief gebruik maken van zowel wijkverpleging (incl. casemanagement) als huisartsenzorg – op andere vormen van zorg vanuit de Zvw (o.a. ziekenhuiszorg en GGZ) wordt geen impact verwacht Hierbij is de aanname dat 70% van de doelgroep langer gebruik maakt van de Zvw als gevolg van uitstel van intramurale opname door DemenTalent (zie ook aanname Wlz) 	<ul style="list-style-type: none"> Wijkverpleging: – 10% Huisartsenzorg: – 10% 	<ul style="list-style-type: none"> Wijkverpleging: – 15% Huisartsenzorg: – 15% 	<ul style="list-style-type: none"> Uitkomsten gesprekken met experts³ Onderzoek Rose-Marie Dröes et al.⁶ Uitkomsten pilot Welzijn op Recept⁷ Onderzoek Lewin et al.⁸
Wlz	<ul style="list-style-type: none"> Verwachting is dat in scenario 1 en 2 jaarlijks bij 20% van de deelnemers aan DemenTalent uitstel intramurale opname plaatsvindt – aanname is dat het hierbij gaat over een indicatie ZP VV5 Bij scenario 1 is de aanname dat dit gemiddeld gaat om 1.5 maand uitstel opname. Bij scenario 2 is de aanname dat dit gaat om gemiddeld 4.5 maand uitstel opname Hierbij is de aanname dat 30% van de mensen in de langer thuis fase wel gebruik maken van zorg en ondersteuning vanuit de extramurale Wlz (MPT) (zie ook aannames Wmo en Zvw) 	<ul style="list-style-type: none"> 20% van deelnemers uitstel van intramurale opname Uitstel intramurale opname: 1.5 maand 	<ul style="list-style-type: none"> 20% van deelnemers uitstel van intramurale opname Uitstel intramurale opname: 4.5 maand 	<ul style="list-style-type: none"> Uitkomsten gesprekken met experts³ Onderzoek Rose-Marie Dröes et al.⁶ Onderzoek landelijke Social Trials en pilots Domeinoverstijgend Samenwerken (DOS)⁹
Maatschappij	<ul style="list-style-type: none"> Ca. 3% van de mantelzorgers van mensen met dementie is ernstig overbelast en ca. 10% van de mantelzorgers van mensen met dementie is overbelast⁵ Aanname is dat mantelzorgers met een baan (43%⁵), die ernstig overbelast zijn, uitvallen op het werk Daarnaast is de aanname dat mantelzorgers die overbelast zijn als gevolg hiervan gebruik maken van zorg (m.n. GGZ) Verwachting is dat overbelasting afneemt door DemenTalent – dit leidt enerzijds tot minder maatschappelijke kosten door minder uitval op het werk en anderzijds tot minder zorgconsumptie 	<ul style="list-style-type: none"> Uitval op het werk: – 10% Zorgconsumptie (Zvw) door overbelasting: – 20% 	<ul style="list-style-type: none"> Uitval op het werk: – 20% Zorgconsumptie (Zvw) door overbelasting: – 40% 	<ul style="list-style-type: none"> Uitkomsten gesprekken met experts³ Onderzoek Rose-Marie Dröes et al.⁶

De mogelijke impact van DemenTalent op medicatiegebruik is in deze businesscase niet meegenomen gezien bewijslast hieromtrent ontbreekt, maar heeft potentie om in de praktijk nader te worden onderzocht

1) <https://dementiekaart.nl/Overzicht> (2020); 2) <https://www.dementiezorgvoorelkaar.nl/wp-content/uploads/2021/09/Factsheet-10-%E2%80%93-Maatschappelijke-ondersteuning-vanuit-de-Wmo.pdf>; 3) O.b.v. individuele gesprekken met projectleiders van DemenTalent-projecten uit de regio's Woudenberg, Rotterdam, Apeldoorn en Ooststellingwerf, een groepsgesprek met betrokkenen vanuit de Wmo, Zvw en Wlz uit deze regio's en individuele gesprekken en groepsgesprekken met experts en wetenschappers met expertise op het vlak van innovatie en psychosociale ondersteuning in de dementiezorg; 4) <https://www.vektis.nl/uploads/Nieuws%20Docs/Definitieve%20rapportage%20indicatoren%20dementienetwerken%202018.pdf>; 5) <https://www.nivel.nl/sites/default/files/bestanden/1004317.pdf>; 6) Dröes, R. M., van Rijn, A., Rus, E., Dacier, S., & Meiland, F. (2019). Utilization, effect, and benefit of the individualized Meeting Centers Support Program for people with dementia and caregivers. *Clinical interventions in aging*, 15(7), 1527-1553; 7) <https://zel.nl/wp-content/uploads/2014/11/Eindrapportage-Welzijn-op-recept.pdf>; 8) Lewin, G., Allan, J., Patterson, C., Knuiman, M., Boldy, D., & Hendrie, D. (2014). A comparison of the home-care and healthcare service use and costs of older Australians randomised to receive a restorative or a conventional home-care service. *Health & social care in the community*, 22(3), 328-336; 9) <https://www.waardigheidsnet.nl/wp-content/uploads/2022/01/domeinoverstijgend-samenwerken-eindrapportage-jan-2021.pdf> en https://www.vgz-zorgkantoren.nl/-/media/project/vgz-zorgkantoren/zorgkantoren/zorgkantoren-nl/documenten-zorgaanbieders/contracteren/zorg-inkopen/inkoop-2024/r234364-202303-zk-factsheet-olzheimer_def.pdf?rev=36fc7eacea744edab7d9133ced987b11&hash=EF707C282E7E12D0DE68DB237BF3CB97

Uitgaande van scenario 1 leidt DemenTalent in potentie tot 8% lagere gem. kosten voor mensen met dementie

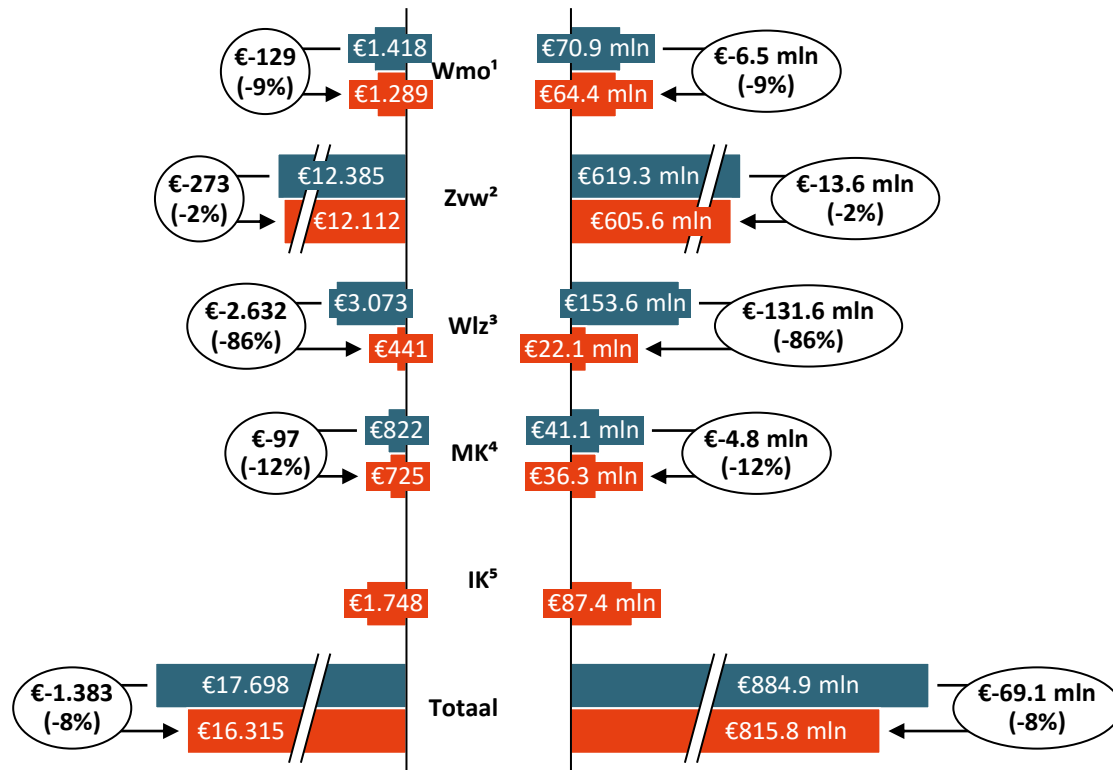
Uitgaande van een scenario 1, leidt DemenTalent in zowel de Wmo, Zvw en Wlz als op maatschappelijk vlak tot een daling van gemiddelde kosten

Totale kosten (€) per domein in de situatie zonder DemenTalent vs. met DemenTalent

Zonder DemenTalent Met DemenTalent (scenario 1)

Gemiddelde kosten (€) p.p.p.j.

Totale kosten 50.000 deelnemers⁴ (€ mln) p.j.



Toelichting belangrijkste uitkomsten

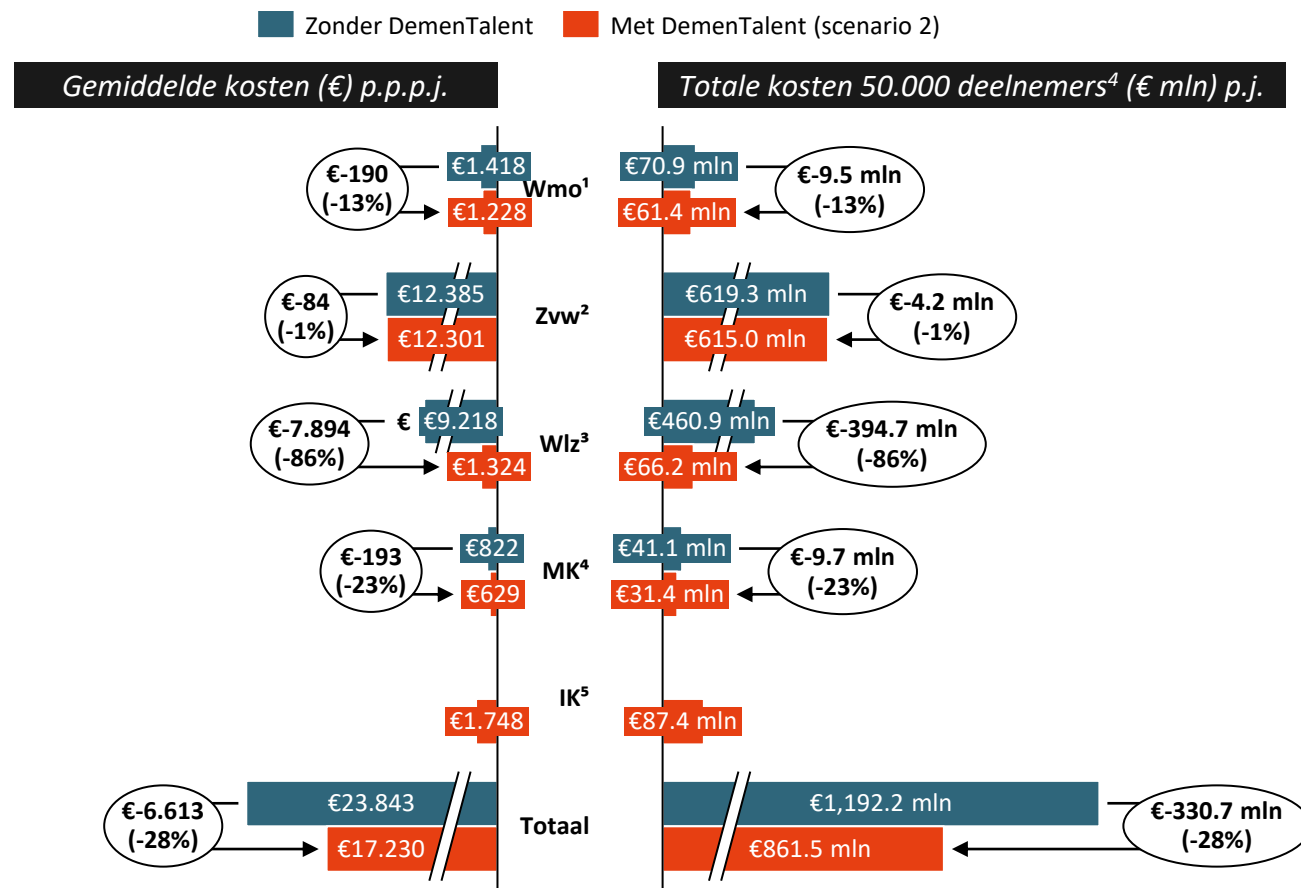
- De verwachting is dat de gem. Wmo-kosten met ca. **€129 p.p.p.j.** afnemen door minder frequent/intensief gebruik van **dagbesteding en hulp bij huishouden**. Bij 50.000 deelnemers dalen de Wmo-kosten met ca. **€6.5 mln per jaar** – dit is incl. meerkosten Wmo a.g.v. langer thuis wonen
- Binnen de Zvw is de verwachting dat een besparing van ca. **€273 p.p.p.j.** kan worden gerealiseerd, door minder frequent/intensief gebruik van **wijkverpleging en huisartsenzorg**. Wanneer DemenTalent wordt ingezet voor 50.000 deelnemers, leidt dit tot een daling van de Zvw-kosten van ca. **€13.6 mln per jaar** – dit is incl. meerkosten Zvw a.g.v. langer thuis wonen
- Uitstel van intramurale opname van ca. 1.5 maand leidt tot een daling van de intramurale Wlz-kosten van ca. **€2.632 p.p.p.j.** In totaal dalen de Wlz-kosten met ca. **€131.6 mln per jaar** bij 50.000 deelnemers – dit is incl. meerkosten a.g.v. langer thuis wonen in de extramurale Wlz (MPT)
- Reductie van uitval en overbelasting van mantelzorgers leidt tot een daling van maatschappelijke kosten van **€97 p.p.p.j.** (waarvan €29 valt in de Zvw) en een **totale kostenbesparing van €4.8 mln** (waarvan €1.4 mln valt in de Zvw) bij 50.000 deelnemers per jaar
- Op basis van bovenstaande verschuivingen wordt zichtbaar dat **DemenTalent in potentie leidt tot een daling van de totale kosten van ca. €1.383 p.p.p.j. en bij 50.000 deelnemers tot een besparing van €69.1 mln – de businesscase is positief**

1) O.b.v. aannames op pagina 9 verbonden aan CBS-data (2020) zie <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83262NED/table?dl=51FA2> en <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84580NED/table>; 2) O.b.v. aannames op pagina 9 verbonden aan Vektis analyse over gemiddeld zorggebruik van mensen met dementie in de Zvw (2017) zie <https://www.vektis.nl/uploads/Nieuws%20Docs/Definitieve%20rapportage%20indicatoren%20dementienetwerken%202018.pdf>; 3) Uitgaande van intramurale Wlz-kosten met indicatie ZP VV5 per persoon p/d á €337 uitgaande van 365 dagen. Dit betreft Max. NZa-tarief (2023) (€) https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_723961_22/ en uitgaande van extramurale Wlz-kosten (MPT) met indicatie PG VV5 per persoon p/w á € 1.132 (2023) zie <https://www.zilverenkruis.nl/zorgkantoor/zorgaanbieders/uw-zorgverlening/rekenmodule>, verbonden aan aannames op pagina 9; 4) Maatschappelijke Kosten (MK), zie pagina 15 voor toelichting op berekening 5) Interventiekosten (IK), gemiddeld kost DemenTalent ca. € 1.748 p.p.p.j. uitgaande van de gemiddelde jaarlijkse kosten van een DemenTalent-project á € 34.960 voor in totaal 20 mensen zie <https://dementalent.nl/files/downloads/15538/Voorbeeld%20subsidie-aanvraag%20DemenTalent>

Als scenario 2 wordt gehanteerd, leidt de verwachte impact van DemenTalent tot 28% lagere gem. totale kosten

Uitgaande van een scenario 2, leidt DemenTalent in zowel de Wmo, Zvw en Wlz als op maatschappelijk vlak tot een daling van gemiddelde kosten

Totale kosten (€) per domein in de situatie zonder DemenTalent vs. met DemenTalent



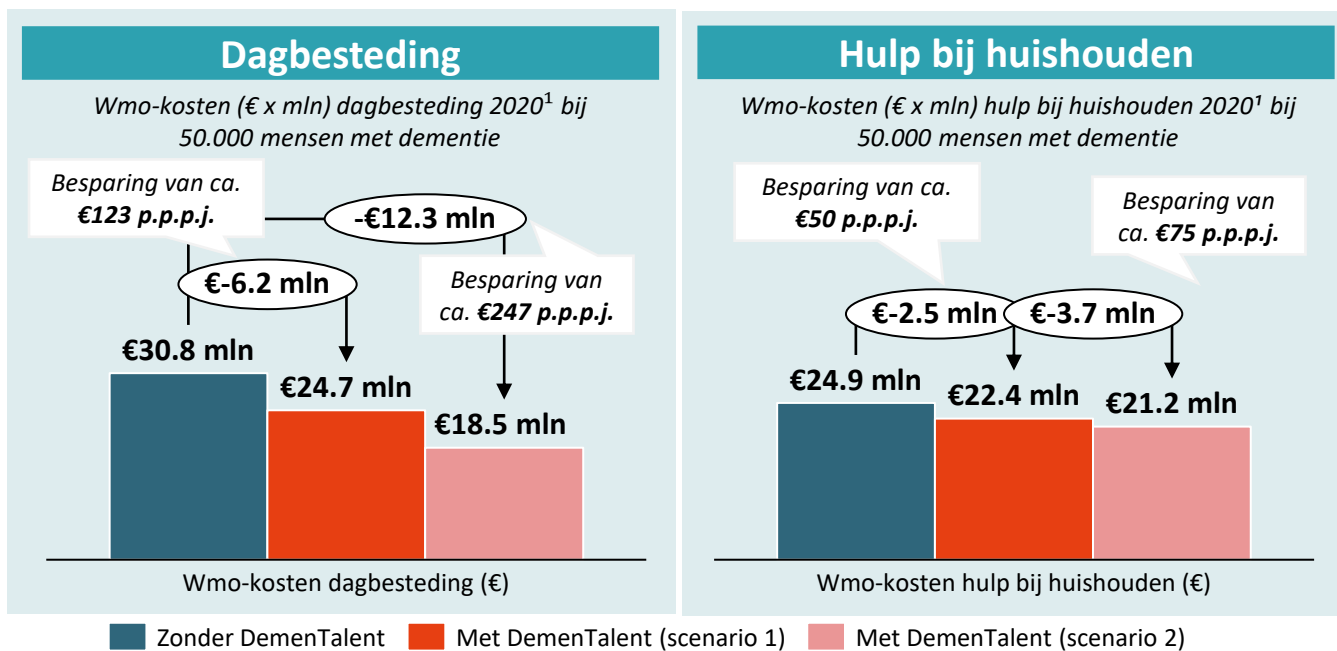
Toelichting belangrijkste uitkomsten

- De verwachting is dat de Wmo-kosten door DemenTalent met ca. **€190 p.p.p.j.** afnemen, door minder frequent en intensief gebruik van **dagbesteding en hulp bij huishouden**. Bij 50.000 deelnemers, dalen de Wmo-kosten met ca. **€9.5 mln per jaar** – dit is incl. meerkosten Wmo a.g.v. langer thuis wonen
- Wat betreft Zvw-kosten is de verwachting dat dankzij DemenTalent een kostenbesparing van ca. **€84 p.p.p.j.** kan worden gerealiseerd, met name door de aanname dat dankzij DemenTalent minder frequent en intensief gebruik wordt gemaakt van **wijkverpleging en huisartsenzorg**. Bij 50.000 deelnemers, leidt dit tot een daling van de Zvw-kosten van ca. **€4.2 mln per jaar** – dit is incl. meerkosten Zvw a.g.v. langer thuis wonen
- Uitstel intramurale opname van ca. 4.5 maand leidt tot een daling van de intramurale Wlz-kosten met ca. **€7.894 p.p.p.j.** In totaal dalen de kosten met ca. **€394.7 mln** per jaar bij 50.000 deelnemers – dit is incl. meerkosten a.g.v. langer thuis wonen in de extramurale Wlz (MPT)
- Wat betreft maatschappelijke kosten, wordt verwacht dat uitval en overbelasting van mantelzorgers door de inzet van DemenTalent afnemen – dit leidt tot een kostenbesparing van **€193 p.p.p.j.** en een **totale kostenbesparing van €9.7 mln** bij 50.000 deelnemers per jaar
- Op basis van bovenstaande verschuivingen wordt zichtbaar dat **DemenTalent in potentie leidt tot een daling van de totale kosten van ca. €6.613 p.p.p.j. en jaarlijks €330.7 mln bij 50.000 deelnemers**

1) O.b.v. aannames op pagina 9 verbonden aan CBS-data (2020) zie <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83262NED/table?dl=51FA2> en <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84580NED/table>; 2) O.b.v. aannames op pagina 9 verbonden aan Vektis analyse over gemiddeld zorggebruik van mensen met dementie in de Zvw (2017) zie <https://www.vektis.nl/uploads/Nieuws%20Docs/Definitieve%20rapportage%20indicatoren%20dementienetwerken%202018.pdf>; 3) Uitgaande van intramurale Wlz-kosten met indicatie ZP VV5 per persoon p/d á €337 uitgaande van 365 dagen. Dit betreft Max. NZa-tarief (2023) (€) https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_723961_22/ en uitgaande van extramurale Wlz-kosten (MPT) met indicatie PG VV5 per persoon p/w á € 1.132 (2023) zie <https://www.zilverenkruis.nl/zorgkantoor/zorgaanbieders/uw-zorgverlening/rekenmodule>, verbonden aan aannames op pagina 9; 4) Maatschappelijke Kosten (MK), zie pagina 15 voor toelichting op berekening 5) Interventiekosten (IK), gemiddeld kost DemenTalent ca. € 1.748 p.p.p.j. uitgaande van de gemiddelde jaarlijkse kosten van een DemenTalent-project á € 34.960 voor in totaal 20 mensen zie <https://dementalent.nl/files/downloads/15538/Voorbeeld%20subsidie-aanvraag%20DemenTalent>

DemenTalent leidt binnen de Wmo naar verwachting tot afname van inzet dagbesteding en hulp bij huishouden

De verwachting is dat door DemenTalent Wmo-kosten ca. €6.5-9.5 mln per jaar dalen door afname inzet dagbesteding en hulp bij huishouden (substitutie-effect) – meerkosten a.g.v. langer thuis wonen zijn ca. €2.2-6.5 mln per jaar ...

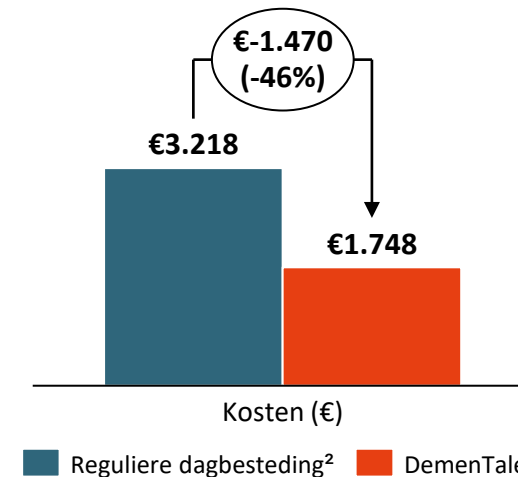


- Aanvullend op de Wmo-kosten voor dagbesteding en hulp bij het huishouden, bedragen de overige Wmo-kosten voor de doelgroep (50.000 mensen met dementie) voor **overige ondersteuning thuis** ca. €2.9 mln, voor **verblijf en opvang** ca. €2.3 mln aan kosten en voor **hulpmiddelen en diensten** ca. €10 mln¹. Anderzijds maakt de doelgroep **langer gebruik van de Wmo** als gevolg van uitstel van intramurale opname door DemenTalent (zie pagina 9) – inschatting is dat de **meerkosten in de Wmo ca. €2.2-6.5 mln bedragen per jaar**¹ - deze kosten zijn **niet weergegeven** aangezien op deze diensten uit de Wmo geen impact wordt verwacht

... los van het substitutie-effect, is de interventie DemenTalent naar verwachting ook 46% goedkoper dan reguliere dagbesteding

Kosten DemenTalent vs. dagbesteding

Gemiddelde totale kosten p.p.p.j. voor mensen met dementie o.b.v. 2 dagdelen ondersteuning per week

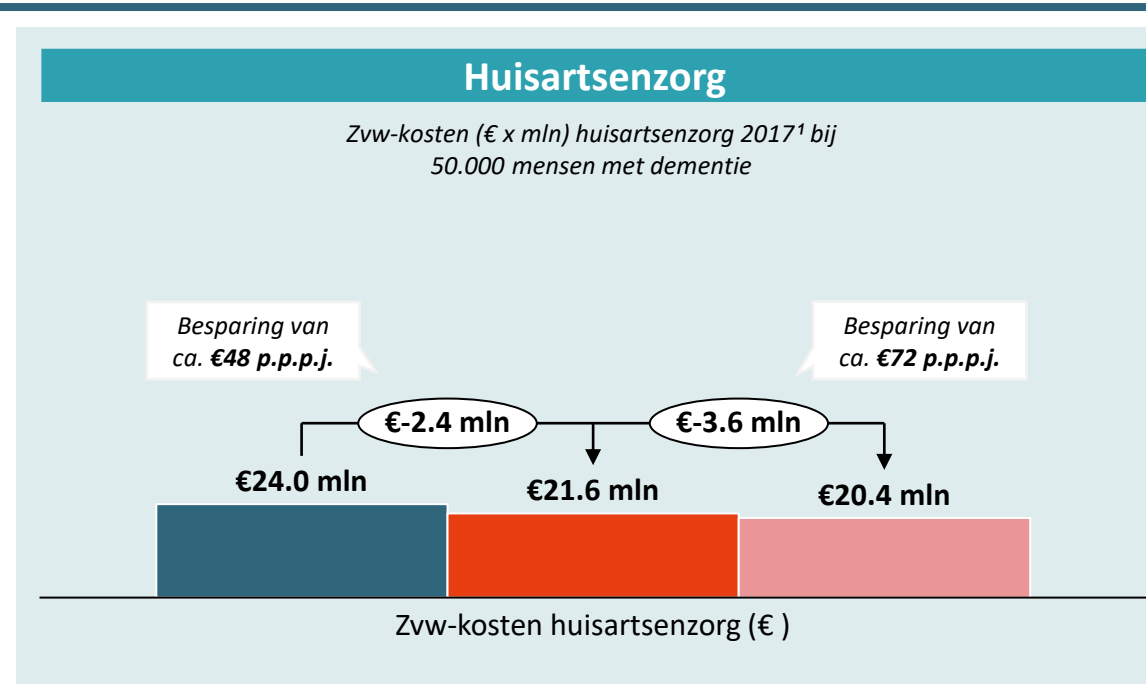
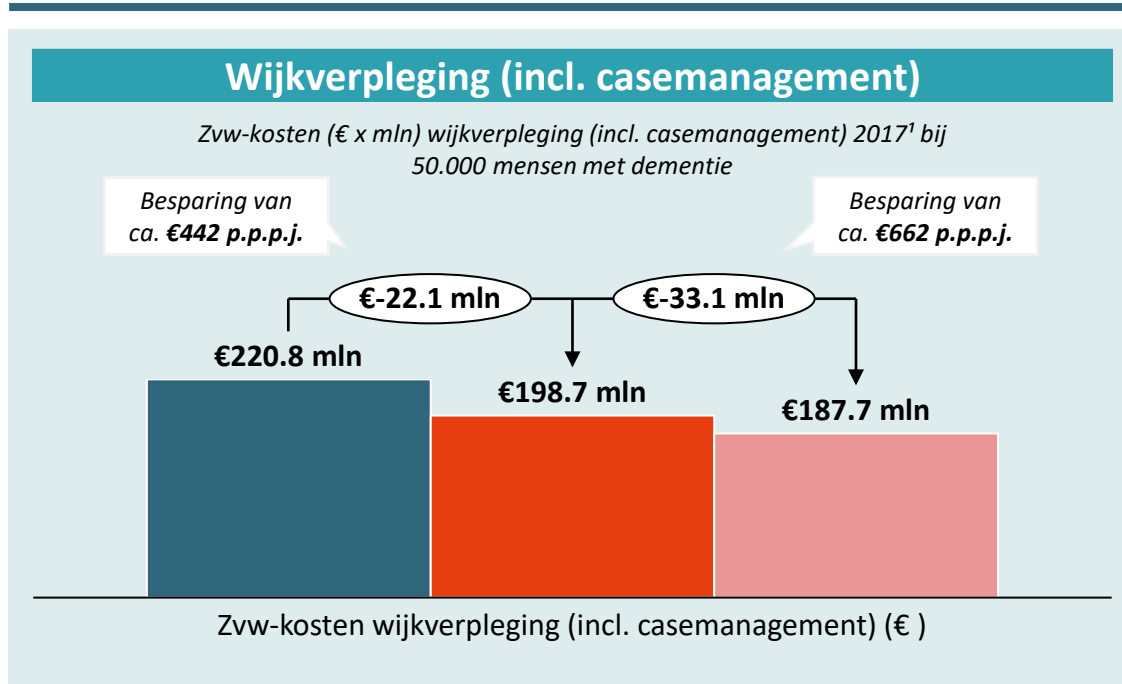


- Om deze besparing in de praktijk te kunnen realiseren, is het een randvoorwaarde dat er **per DemenTalent project minimaal 20 deelnemers** worden geïncludeerd – ter illustratie: bij huidige gemiddelde realisatie van 10 deelnemers per project is er geen sprake van een besparing

1) O.b.v. aannames op pagina 9 verbonden aan CBS-data (2020) zie <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83262NED/table?dl=51FA2> en <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84580NED/table>; 2) Uitgaande van gemiddelde kosten dagbesteding á €35,76 <https://www.zorainzou.nl/documenten/1-inkoopdocumenten-nieuwe-aanbieders/documenten-wmo-begeleiding/361-tarieven-2020-wmo-begeleiding/file> per dagdeel, voor gemiddeld gebruik van 2 dagdelen per week gedurende 45 weken per jaar; 3) Gemiddeld kost DemenTalent ca. € 1.748 p.p.p.j. uitgaande van de gemiddelde jaarlijkse kosten van een DemenTalent-project á € 34.960 voor in totaal 20 mensen zie <https://dementalent.nl/files/downloads/15538/Voorbeeld%20subsidie-aanvraag%20DemenTalent>

Daarnaast leidt DemenTalent in potentie tot afname van Zvw-inzet van wijkverpleging (incl. casemanagement) en huisartsenzorg

De verwachting is dat door DemenTalent Zvw-kosten ca. €24.5-36,7 mln per jaar dalen door afname inzet wijkverpleging (incl. casemanagement) en huisartsenzorg (substitutie-effect) – meerkosten a.g.v. langer thuis wonen zijn ca. €10.8-32.5 mln p/j



■ Zonder DemenTalent ■ Met DemenTalent (scenario 1) ■ Met DemenTalent (scenario 2)

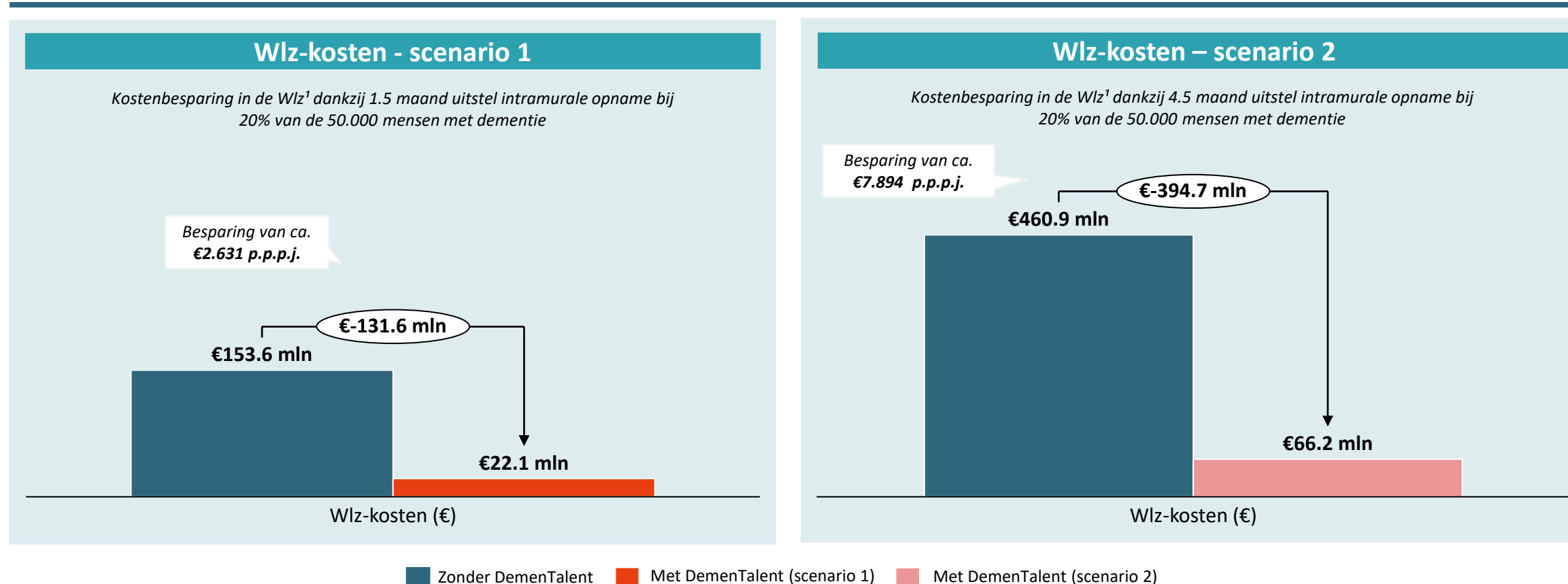


- Naast Zvw-kosten voor de wijkverpleging (incl. casemanagement) en huisartsenzorg, maken de 50.000 mensen met dementie naar schatting jaarlijks in totaal **€374.5 mln** (€7.490 p.p.p.j.) aan **overige Zvw-kosten**, bestaande uit o.a. kosten voor MSZ, Farmacie, GGZ, Hulpmiddelen, ELV, Paramedie en Zvw-overig¹ - deze kosten zijn **niet weergegeven** aangezien op deze ondersteuning geen impact wordt verwacht
- Anderzijds maakt de doelgroep **langer gebruik van Zvw** als gevolg van uitstel van intramurale opname door DemenTalent (zie pagina 9) – inschatting is dat de meerkosten in de Zvw in totaal ca. **€10.8-32.5 mln per jaar**¹

1) O.b.v. aannames op pagina 9 verbonden aan Vektis analyse over gemiddeld zorggebruik van mensen met dementie in de Zvw (2017) zie <https://www.vektis.nl/uploads/Nieuws%20Docs/Definitieve%20rapportage%20indicatoren%20dementienetwerken%202018.pdf>

DemenTalent leidt mogelijk tot 1.5-4.5 maand uitstel opname – dit betekent een afname van Wlz-kosten van €131.6-394.7 mln p/j

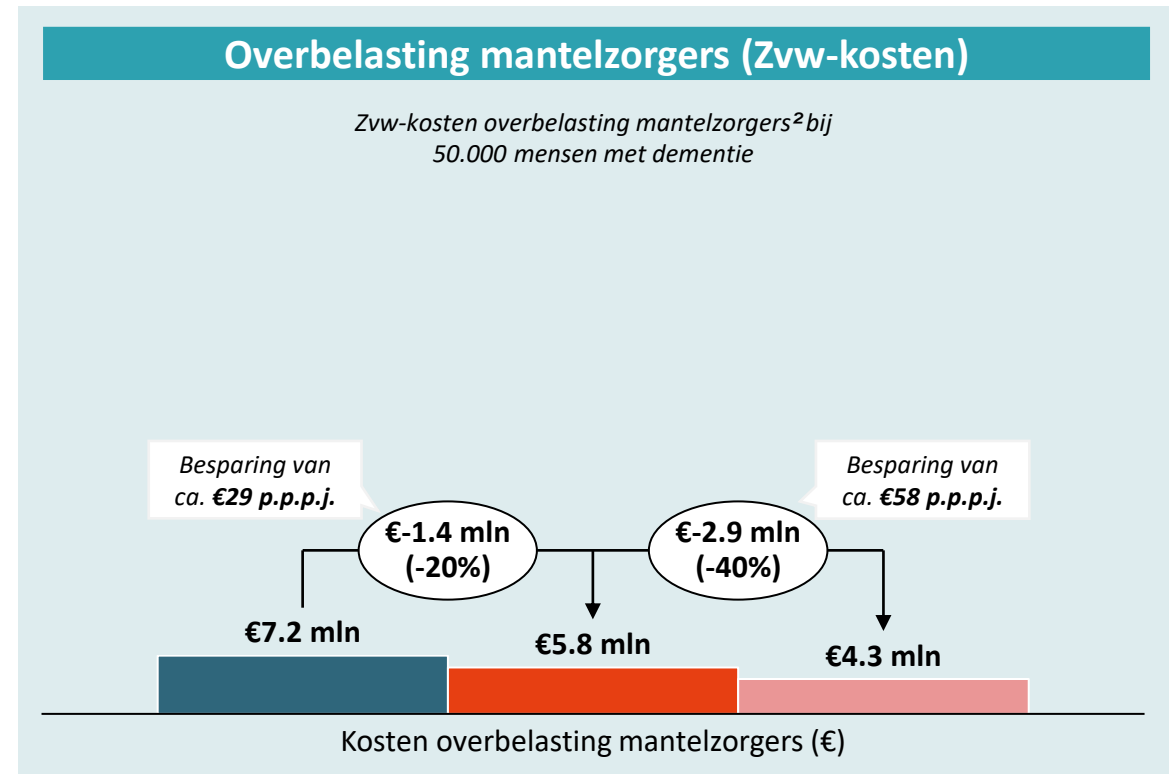
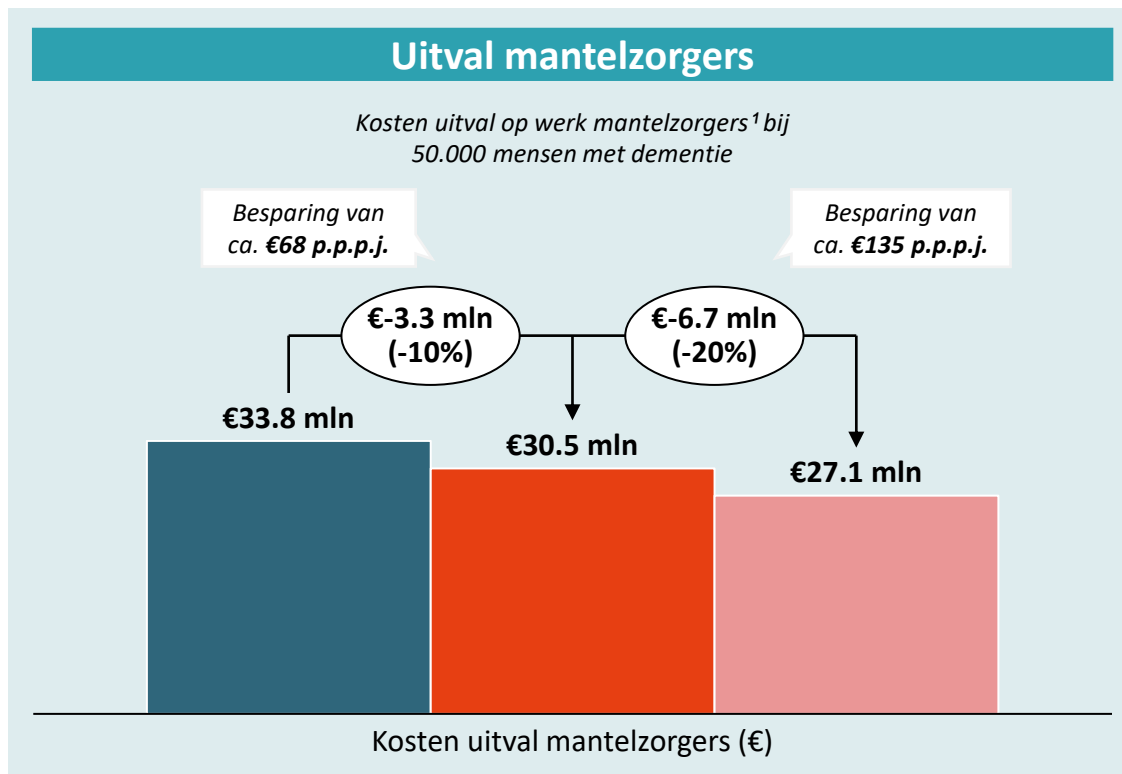
De verwachting is dat door DemenTalent ca. 1.5-4.5 maand uitstel van opname in het verpleeghuis plaatsvindt bij 20% van de deelnemers – incl. meerkosten a.g.v. langer thuis wonen in de extramurale Wlz (MPT), betekent dit een reductie van Wlz-kosten van ca. €131.6-394.7 mln per jaar



1) Uitgaande van intramurale Wlz-kosten met indicatie ZP VV5 per persoon p/d á €337 uitgaande van 365 dagen. Dit betreft Max. NZa-tarief (2023) (€) https://puc.overheid.nl/nzo/doc/PUC_723961_22/ en uitgaande van extramurale Wlz-kosten (MPT) met indicatie PG VV5 per persoon p/w á € 1.132 (2023) zie <https://www.zilverenkruis.nl/zorgkantoor/zorgaanbieders/uw-zorgverlening/rekenmodule> verbonden aan aannames op pagina 9

Ook leidt DemenTalent mogelijk tot een afname van kosten verbonden aan uitval op werk en overbelasting van mantelzorgers

De verwachting is dat door DemenTalent de kosten verbonden aan uitval op werk en overbelasting van mantelzorgers met ca. €4.7-9.6 mln afnemen



■ Zonder DemenTalent ■ Met DemenTalent (scenario 1) ■ Met DemenTalent (scenario 2)

1) <https://www.arboned.nl/nieuws/nrc-checkt-kosten-van-burnout-bedragen-60000-euro#:~:text=Dat%20geeft%20extra%20lasten%2C%20want,60.000%20euro%2C%20claimt%20Zilveren%20Kruis> 2) Aannname o.b.v. Max. Kosten p.p. voor inzet basis GGZ van 10 sessies van 60 min a 120 euro <https://www.ggzgroep.nl/ggz-werkwijze/werkwijze#:~:text=Een%20behandeling%20in%20de%20generalistische,ggz%20tel%20gemiddeld%20%20sessies;https://www.pollswijzer.nl/zorgverzekering/kennisbank/wat-kost-een-bezoek-aan-een-psycholoog#:~:text=Een%20sessie%20met%20een%20psycholoog,eigen%20risico%20van%20%20E2%82%AC%20385>

Om DemenTalent richting de toekomst verder uit te rollen en op te schalen, is het van belang vier aandachtspunten te adresseren



1. Opschalen van het aantal deelnemers is cruciaal om de verwachte impact te kunnen realiseren

- Om de verwachte impact van DemenTalent op (zorg)kosten in de Wmo, Zvw en Wlz en maatschappij daadwerkelijk te realiseren, is het van belang dat **binnen ieder DemenTalent-project minimaal 20 deelnemers** worden geïnccludeerd
- Om deze ambitie te kunnen realiseren is het niet alleen belangrijk dat DemenTalent **aansluit bij het bestaande aanbod**, maar dat er ook **voldoende projectleiderscapaciteit en bijbehorende competenties** beschikbaar zijn om deze ambitie te realiseren. Hierbij kan het wenselijk zijn om ca. 4-5 projecten tegelijkertijd te starten, zodat één projectleider efficiënt kan worden ingezet
- Daarnaast laat het DemenTalent-project in Apeldoorn zien dat de inclusie van deelnemers een impuls krijgt wanneer **de invulling van het vrijwilligerswerk wordt geconcretiseerd** (onderhoud Radio Kootwijk) – hierdoor kunnen deelnemers sneller gekoppeld worden



2. Aansluiten bij bestaande initiatieven is relevant om integraliteit te benutten en impact te vergoten

- De meeste DemenTalent-projecten worden op dit moment **los van het bestaande aanbod aan zorg en ondersteuning** voor mensen met dementie opgezet. Wanneer DemenTalent **integraal** en in verbinding met **bestaande initiatieven zou worden uitgevoerd** (bijv. in combinatie met reablement-initiatieven en Welzijn op Recept (WoR)), wordt zowel de implementatie (o.a. rondom de inclusie van deelnemers) bespoedigd als ook betere integratie met het bestaande aanbod gerealiseerd – hierdoor wordt **stapeling van zorg voorkomen** en de **impact van DemenTalent op zorgkosten in de Wmo, Zvw en Wlz naar verwachting vergroot**
- Daarnaast zou DemenTalent door aan te sluiten bij **het bestaande aanbod en integrale ontwikkelingen** in de regio de kans vergroten om aanspraak te maken op **landelijke transformatiemiddelen (o.a. vanuit IZA/GALA/WOZO)**



3. Monitoren en evalueren is belangrijk om de bewijslast van DemenTalent te kunnen verstevigen

- Sinds de start van DemenTalent is de **daadwerkelijke impact van projecten** op de verschillende domeinen (Wmo/Zvw/Wlz en maatschappij) **beperkt tot niet gevolgd** – hierdoor zijn **resultaten** van de verschillende type projecten **niet 1-op-1 herleidbaar en is de maatschappelijke businesscase op aannames gestoeld**
- Om de **verwachte positieve effecten** van DemenTalent op (zorg)kosten aan te kunnen tonen in de praktijk en hiermee de **bewijslast** te verstevigen, is **uniforme monitoring en evaluatie** van DemenTalent-projecten relevant – hierbij zou het met name relevant zijn om te meten in hoeverre de **verwachte impact** zoals gepresenteerd in de businesscase ook in de praktijk wordt gerealiseerd, te onderzoeken **welk scenario (scenario 1 of scenario 2) het meest realistisch** is en de impact van DemenTalent op de arbeidsmarkt te kwantificeren



4. Verkennen van opties voor uitbreiding van vrijwilligerstaken om economische relevantie te realiseren blijft relevant

- Op dit moment kunnen de vrijwilligerstaken die door mensen met dementie in DemenTalent-projecten worden uitgevoerd hoofdzakelijk worden geclassificeerd als **“extra” taken zonder directe economische meerwaarde**, gezien deze activiteiten momenteel niet zouden (kunnen) worden uitgevoerd als vrijwilligers deze taken niet zouden oppakken
- Voorbeelden van **succesvolle initiatieven uit de GHZ/GGZ** zoals sociale werkplaatsen, zorgboerderijen, “Brownies & Downies” etc. tonen dat (vrijwilligers)werk door mensen met een kwetsbaarheid óók **economische meerwaarde** kan genereren. Ook zou DemenTalent in potentie ook een deel van de taken – zoals **groenvoorziening** – van gemeenten kunnen overnemen
- Voor de verdere opschaling van DemenTalent zou het daarom relevant zijn **om geleerde lessen op te halen** bij dergelijke initiatieven uit de GHZ/GGZ en hier eventueel **bij aan te sluiten**, om dit potentieel verder te onderzoeken en uiteindelijk te benutten